

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásós petisor egyszeri hirdetése 20 fill. Többszörös hirde-
tésért jutányosabb. Nyiltér: minden sor 30 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.

Kiadóhivatal: KÓSCH ÁRPÁD könyvnyomató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Mégegyszer a színházkérdésről.

Nem szándékoztam erről a témáról egy újabb cikket írni; semmi kedvem sincsen bővebb polémiába bocsátkozni, de fel kell világosítanom a FELVIDÉKI HIRLAPOT egy óriási tévedéséről, a melyen valóban csodálkozom. A lap t. cikkírója ugyanis azt hiszi és állítja is, hogy az EPERJESI LAPOKNAK «Indítvány» és «Kell-e színház Eperjesnek?» című két cikke egy szerzőtől való, holott, ha valaki figyelmesen átolvassa a két közleményt, úgy könnyen rájöhet, hogy azokat nem egy kéz vetette papírra. De úgy látszik a t. cikkírónak szüksége volt erre a tévedésre, mert különben nem lett volna elég erős a fonál, hogy belekapaszkodjék; csakis erre az alapra építhette fel replikáját, a következetlenség vádját zúdítva a szerző fejére. Ha valaki váddal lép fel, úgy annak a vádnak alappal kell bírnia. A replika egyre csak a következetlenség vádjával hozakodik elő; ez vonul végig vörösfonalként az egész cikkben. Kérdem tehát: hol a következetlenség? Két embertől nem lehet kívánni, hogy egyformán gondolkodjék. Az «Indítvány» röviden azt tárgyalja: Bontsuk le a színházat, mert nincs szükség reá; a közönség jégközönységét nem lehet megtörni. A műzsacsarnok, a mely oly rozoga állapotban van, hogy szinte tűrhetetlen, alakíttassék át kávéházzá és szállodává. A redoute-teremben pedig lehetne előadásokat rendezni, ha esetleg akadna társulat, a mely vállalkoznék előadások megtartására.

Erre a F. H. egy dörgegelmes cikkben felel. Pártfogásába veszi a színházat, ostromozza a közönség nembánomságát, elsratja a szegény színészeket, a kik kénytelenek *legjobb, legbuzgóbb* igyekezetük dacára is, üres padosorok előtt játszani. És végül társadalmi akcióra

hívja fel a város hölgyeit a szinpartolás érdekében. Együttal alaposan meg is sérti őket, kontárkodásnak mondván az ő műkedvelőködésüket. (És mikor védelmükre keltem, érdekeltséggel vádol érte, a mit hasonlóval vághatnék vissza a műkedvelő-előadások iránt viseltetett antipatiát illetőleg, de nem akarok olyan indikrét lenni.)

Mint hogy a replikát abban a formában, a hogy íródott, nem helyeselt, feleltem reá *egészen önállóan*, nem támaszkodva egyik közleményre sem. Nem mondtam, hogy jónak tartom az «Indítvány»-ban kifejtett eszméket, csak abban értettem egyet vele, hogy le kell bontani a színházat. De igenis vettem fel új eszméket, és ezt az állítástomat fenntartom, akár hogy is tiltakozik ellene a F. H. Megpenditettem egy új színház építését, esetleg a régi tataroztatását és egy, Komjáthy igazgatóval kötendő egyezség létrehozatalát. Rámutattam a közönség indolenciájának okaira és kijelentettem, hogy a míg Eperjesnek alacsony színvonalú társulatai lesznek, nem kívánhatjuk a műérzékkel bíró intelligens publikumtól, hogy ilyen társulatot támogasson és az előadásait látogassa.

Ezt tartalmazta cikkem főbb vonásokban. És nagyon helytelenül állítja a F. H., hogy *arra az útra léptem, melyet ők jelöltek ki. Ezt a leghatározottabban tagadom.* Nem szoktam kölcsön kérni a gondolatokat és *teljes erőmből tiltakozom ilyen vád ellen.* Hiába erősködik, hogy az ő ideáját támogatom; egy szóval sem helyeseltm felfogását. De viszont az «Indítvány» eszméiért sem szálltam síkra. E két cikk között nincs szoros összefüggés, mindegyik a saját maga intenciója szerint íródott. Feleltem azért, mert a szerkesztő csillag alatt megjegyezte, hogy felszólalásoknak szivesen

ad helyet, és mert szükségét éreztem annak, hogy a F. H. replikájára a megjegyzéseimet megtegyem.

A nevezett lap a *régi rendszer mellett* kardoskodik és pedig a legnagyobb buzgalommal, cikkem pedig *éppen annak megdöntését hangoztatja* az által, hogy a kassai szintársulattal való szerződést indítványozza. És, hogy ez nem volt kiáltó szó a pusztában, annak a legjobb bizonyítéka az, hogy a városnál már komolyan foglalkoznak ideáimmal, valószínűleg tárgyalásokba is bocsátkoznak Komjáthyval. A mit a F. H. (második cikkével) cselekedett, azt magyarul úgy nevezik: kákán csomót keresni. Teljesen hibás nyomon haladva, hibás alapra építette fel érveléseit. Ha már olyan behatóan akart foglalkozni cikkemmel — a mi kétségkívül igen hízelgő reám nézve — talán előbb mégis tanácsos lett volna megtudni, hogy a két közlemény minő összefüggésben van egymással, akkor legalább nem végzett volna felesleges munkát a replika tisztelt szerzője. z.

A panszlavizmus.*

Szivem egész melegevel s a legőszintébb hazafias lelkesedéssel üdvözlöm azt az irányt, a mely a panszlavizmus ellen megírt vezércikket áthatja. Örülök annak is, hogy a sajtó terére vitték ezt az égetően fontos kérdést, mert az eszmék a nyilvánosság előtt tisztázódnak s a vita, harcz és küzdelem hozza meg az igazság diadalát.

Előre is kiemelem azonban, hogy a pan-

* Ma egy hete megjelent vezércikkünkre kaptuk választ ezeket a sorokat. A nélkül, hogy politikálni akarnánk, közöljük ez újabb cikket is, mert minden olyan felszólalást helyeslünk, a mely hazafias irányával a magyar nemzeti állameszmét szolgálja. Ezen a téren mindnyájunknak egyet kell értenünk! A nagyfontosságú kérdésben további cikkeknek is szivesen adunk helyet. Szerk.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Kérkedve szól...

Kérkedve szól egy harmatcsepp a rózsán:
Rám tűzi első sugarát a nap.
És megcsókolni minden kis virágot,
Hajnalba, este csak nekem szabad,
És szól a könny: a jók, szegények, árvák
Vigasztalója, enyhe én vagyok.
És munkás homlokán a verejték-gyöngy
Hallgatva őket, nem szól, — csak ragyog.

Andor Gyula.

Szeretem mind...

Szeretem mind, a kinek szive van,
A ki könyörületes, jó, — a kit
Útján a szeretet vezet.
A kiben részvét, irgalom lakik.
A kiben nincs gyűlölség, nincs harag.
A ki megbántást, sértést elfeled.
A ki tud megbocsátani!
És nem tör pálczát a gyengék felett.

Ki felemeli az árvát, szegényt,
S nem gögös, nem irigy, nem álnok.
Az az ember, azt szeretem:
A ki szívével nézi a világot!

Andor Gyula.

Eperjes népiskolái 1540-ig.*

I. Iskolamester.

Eperjes iskolamesterével legelőször 1440-ben találkozzunk; s ettől kezdve a nyomát alig veszítjük el. János iskolamester névszerint 1448-ban ismerjük. Ő még 1455-ben is viseli ezt a hivatalt. A számadáskönyvek őt öreg iskolamesternek emlegetik. Kívülre 1450- és 1451-ben Péter iskolamesterrel is oivasunk. Blum János hagyatékából Pál iskolamester 1469-ben egy prémes-kabátot kap 10 forint értékben. Tanításért meg 2 garast.

György 1505-ben, Máté meg 1509-ben viseli az iskolamesteri hivatalt.

Szűcs György bíró idejében, 1440-ben, a város az iskolamesternek másfél évi fizetésével, 38 vörös forinttal adós. 1441-ben, midőn Kézsmárki György a bíró, a város 50 vörös forinttal és 14 denárral tartozik az iskolamesternek.

Ezután a számadáskönyvek 1443-tól kezdve — kihagyásokkal — évről évre haladva, felsorolják az iskolamesternek kifizetett, melyeket a város időközönként az iskolamesternek kifizetett. Az egyes tételek néha a mult esztendőre vonatkoznak; miért is a rector fizetése egy-egy évre szólólag nem mindig állapítható meg biztosan a kifizetett összegekből. Az iskolamester fize-

* Dr. Békési Remig: «A népoktatás története Magyarországon 1540-ig» cím alatt megjelent művéből.

tése 1454-, 1455-, 1464-, 1466- és 1467-ben 6 forint. Az iskolamester Eperjesben a plébános asztalánál kap élelmezést.

Osvát iskolás (scolaris) István nevű fiúnak egy évi tanításért 1516-ban 32 denárt kap.

Bacso Gáspárnak, a tőle vásárolt könyvek és egy fiúnak három évi tanítása fejében, 1517-ben 4 forint 48 denárt fizet a város.

Steynhofer Sebestyén, a hét szabad művészet magistere, Krakóban lakott. Megkérte Bálint kassai jegyzőt, hogy ha valamelyik városban az iskolamesteri állás megüresedik, őt segítse bele. Ezen hatás alatt ír Bálint 1521 márczius 7-ikén Eperjes hatóságának. Levelében melegen ajánlja Stainhofert iskolamesterül, hiszen ez jámbor és tanult ember, jól tud énekelni, sőt valóságos szép hangja van.

Az ajánlásnak csakhamar meg lett az eredménye. Eperjes városa Stainhofert igen rövid idő alatt meghívta.

Ő a meghívásra, melyet nagy hálálkodással fogad, már 1521. márczius 22-ikén válaszol. Elmondja, hogy őt ez a nagy bizalom szinte érdemletlenül éri; de rajta lesz, hogy a város cselekedetét soha meg ne bánja. Most rögtön — miként a város óhajtja — nem foglalhatja el hivatalát. Hiszen küszöbön vannak a húsvéti ünnepek; pedig a szent időre is kell adni. Az ünnepek után azonban hamarosan megérkezik Eperjesre.

Midőn Stainhofer iskolamesteri hivatalát megkedvelte, az eperjesi iskolában mindössze 10 kisebb-

szlavizmus ellen sikerrel folytatható védekezést nem politikai, de társadalmi kérdésnek tartom, abban a vonatkozásában, a melyet a mult heti vezércikk helyesen hangsúlyozott s éppen ezért kérem az EPERJESI LAPOKban soraim szives közlését.

A másik, a mit előre akarok bocsátani, az, hogy a panszlavizmus ellen vivandó küzdelemben tegyünk félre mindenféle politikai és társadalmi szempontot, a mely szétválasztana bennünket; tegyük félre a mult bírálatát is, valamint az eddigi vezető elemek kárhovatását, mert csak teljes egyetértés hozhat diadalt.

Érdemben pedig először is azt kell a cikksíró úrral szemben megjegyezni, hogy mindazok előtt, a kik a néppel komolyan foglalkoznak és megfigyelik gondolkodás-módját és érzelmi világát, már régi idő óta kétségtelen, hogy vármegyénkben a panszlavizmusnak talaja van, sőt a vármegye négy kerületét (Kisszeben, Héthárs, Girált és Bártfa) meglehetősen inficziálnak tekinthetjük.

Tisztában voltak e férfiak azzal is, hogy a panszlavizmus ellen csak egy módja van a védekezésnek: ha a magyar érzelmű intelligencia párt-, felekezeti és rangkülönbség nélkül egy vármegyei párttá tömörül és vállvetett munkássággal iparkodik a veszedelemnek útját állni, mert minden pártoskodás csak növeli, erősíti a panszlavizmust.

Kizárólag ez az intenció vezette azokat, a kik a márcziusi értekezletet összehívták, mert a veszély akkor sokkal nagyobb volt, a mennyiben a panszlav elemek, a haladó-párttal egyesülve, hatalmas és szinte megbuktathatlan pártot szervezettek volna a magyarsággal szemben.

Minthogy pedig akkor még a vezetési természetesen a régi aera főbb embereire hárult, báró Ghillány Imre vállalkozott arra, hogy az értekezletet összehívja, miután a függetlenségi pártnak egyik oszlopos tagja, Hedry Ernő, arról biztosította őt, hogy hazafias törekvését nem fogják félreérteni, vagy félremagyarázni.

Azóta nagyot változott a helyzet. A kivánatos egység, a szabadelvű-párt feloszlásával, létrejött s csupán a koalíció pártjai versenyeznek egymással a vármegyében, minélfogva a régi vezetők nem avatkozhatnak bele olyképen ilyen nagyfontosságú közkérdés irányításába, hogy az ő kezükben legyen továbbra is — felszólítás nélkül — a kormánypálcza. Ez a magyarázata annak, hogy a kiküldött bizottság nem ült újabban össze.

Abban igaza van a cikksírónak, hogy a néppel való komoly, önzetlen és becsületes foglalkozás egyik jó védelmi eszköz a panszlaviz-

mus ellen, de ennek első feltétele az, hogy társadalmi téren folytassuk csupán a küzdelemt s hogy a politikai harcok megszűnjenek, mert ezekre vezethető vissza minden baj vármegyénkben. E harcok egyik eszköze volt az, hogy a vezető elemeknek a népre való befolyását gyengítsék. Így támadt több parasztapostol, a kik ma már a panszlavizmus hívei, előbb pedig a függetlenségi-párt ellenségei voltak. Hogy csattanó példával szolgáljak népbolondító eljárásuk köréből, elég arra utalni, hogy br. Ghillány Imréről állandóan azt terjesztették, miszerint a zsidó főrabbinusi állásra pályázik, ne hallgasson tehát rája a nép, mert ő elárulja a népet és a zsidók kedvéért kész megtagadni még a vallását is.

Égető kérdés.

A kóbor cigányok letelepítésének, illetve megrendszabályozásának kérdése évtizedek óta élénken foglalkoztatja a közvéleményt. A vármegyei gazdasági egyesület is többször bolygatta a kérdést. Számatalan kísérletezés és eszme merült föl idők folyamán, a nélkül azonban, hogy a kóbor cigányok vándorlásával járó bajokon gyökeresen segítettünk volna, a nélkül, hogy a kormány és törvényhozás legalább komolyan megkísérelte volna e bajok végleges orvosolását.

Alig mulik el hét, hogy a vidék egyik vagy másik helyéről rablásról, tolvajlásról, gyilkolásról hírek ne érkeznének, a melyeknek szereplői állandóan kóbor cigányok közül kerülnek ki. E mellett sűrűn hangzik föl a panasz, hogy a cigányok kóborlása teljesen illuzóriussá teszi a közegészségügyi, különösen az állategészségügyi intézkedéseket, mert a legszigorúbb zárlatokat kijátsszák, és különösen az a körülmény, hogy dőghússal élnek, nagyban elősegíti az állatbetegségek elhurcolását.

Elmondhatjuk a kóbor cigánykérdésről, hogy ez oly égető szegényfoltja a jelenlegi társadalmi rendnek, a melyet minden erővel és igyekezettel s könyörtelen kézzel kell eltüntetni.

A kóbor cigányok folytonos összeütközésben állanak a törvényekkel, főként a büntetőtörvényekkel s a fennálló társadalmi renddel; mert állandóan veszélyeztetik a békét, a közrendet és a közbiztonságot, a nélkül, hogy a hatóságoknak módjukban állana garázdálkodásaikat megakadályozni, mert kóbor életmódjuk mellett hatályosan nem ellenőrizhetők, személyazonosságuk meg nem állapítható.

Valahányszor a cigánykérdés rendezése szőnyegre kerül, mindannyiszor az álhumanizmus sugalta rendszabályokkal állanak elő, a melyek a bajt gyökeresen nem orvosolják. Tekintettel pedig arra a körülményre, hogy itt egy minden furfanggal, ravaszággal és gonossággal teltett népcsoporttal van dolgunk, csakis a legkérelhetetlenebb szigor vezethet célhoz. Ez a szigor azonban ne csak a tettenérés alkalmával nyilatkozzék meg, hanem sokkal nagyobb mértékben preventive olyképen, hogy a kóbor cigányoknak lehetetlenné legyen téve garázdálkodásaiknak tovább üzése. Oly intézkedéseket és intézkedéseket kell életbeléptetni, a melyek

az egész cigánykérdés központi kezelését és ellenőrzését lehetővé teszik, a melyek a cigányok kóborlását teljesen meggátolják, s a melyek gondoskodnak arról, hogy a már egyszer helyhez kötött, kóborlásaiban megakadályozott s kellő ellenőrzés alá helyezett csoportok helyébe újjak ne keletkezzenek.

Utalunk ezirányban a bajor kormány által életbeléptetett hatósági intézkedésekre, a melyek eredménye az, hogy Bajorországban a kóbor cigánykérdés nem létezik többé. Köszönhető pedig ez a kormány következő intézkedésének:

A cigányok kóborlása szigorúan betiltatott s rajtakapás esetén szigorúan büntetett. A kóborlásba visszacsúszó cigánytól a lótarás is megvonatik, és a letelepítésre kényszerített cigányok sem házalási, sem vándorigazolványokat nem kaphatnak. Minden kóbor cigány illetősége megállapítatik és illetőségi helyén letelepítésre kényszerítetik; ha illetősége ki nem mutatható, akkor a hatóság azt hivatalosan állapítja meg olyképen, hogy illetőségi hely az a község legyen, a hol az illető cigány a legtöbb tartózkodott. Hogy e miatt a községeket kiadás ne terhelje, az ily kényszerítettségéből származó költségeket az állam vállalja magára. A külföldi illetőségű kóbor cigányok kérelmetlenül kitoloncoltatnak s a határon új kóbor csapatok semmi körülmények között be nem bocsátatnak. A bajor kormány intézkedései között azonban a legfontosabb az, hogy a kóbor cigányok ügyének nyilvánartása országosan összpontosított, azaz ezen ügyek kezelése és nyilvántartása egy központi rendőrhatalásra bízott. Ez a rendőrhatalóság anyakönyvezte az összes, az országban található kóbor cigányokat, kikutatta azok multját, a rovtomultúkat lefényképezette, és általában minden olyan momentumot az anyakönyvbe följegyzett, a mely az illető egyéniségének a megismerésére és felismerésére alkalmas. Ha bármely kihágás történik a kóbor cigányok részéről, ez a központi rendőrhatalóságnak jelentetik be s ez intézi, vezeti a vizsgálatot az ügy végleges elintézéséig. Ezen intézkedések szigorú végrehajtása eredményezte azt, hogy Bajorországban a cigánykérdés végleg megszűnt.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya legújabbán ismét foglalkozott a kóbor cigányok ügyével s elhatározta, hogy a kormány figyelmét föl hívja egyrészt a tarthatatlan állapotokra, másrészt a bajor kormány által életbeléptetett intézkedésekre, a melyeknek életbeléptetése nélkül a kóbor cigányok ügyének végleges rendezése nálunk sem remélhető.

A tárgyalások folyamán felmerült és határozattá emeltetett az a nézet is, hogy a kóbor cigányok hét-eves gyermekei elhagyottaknak nyilváníttassanak és nevelésükről az állam gondoskodjék. A legszigorúbb határozat mellett ez volna a második parallel intézkedés, a mely az utánképződés lehetőségét, a kóbor cigány csapatok újabb feltűnését meggátolná. Igaz, hogy ezek az intézkedések az állam jelentékeny megterhelésével járnának, de igaz másrésztől az is, hogy ezen anyagi áldozatok nélkül a cigánykérdést megoldásra juttatni soha sem sikerül.

Ezen intézkedések egyébként maguk után fogják vonni azt, hogy a letelepülés kényszere s gyermekeiktől való megfosztás félelme csapatos kivándorlása fogja készíteni a kóbor cigányokat, úgy, hogy a nyilvántartásból s az illetőséggel nem bíró cigányok letele-

II. Tanulók.

A tanulókat Eperjesen alkalmazzák örködésre; s ezért nekik sarúkra a város 1443-ban 14 denárt fizet. Elküldi őket a város követül az egyes városokba; ők húzzák meg a harangot jeladásul, hogy a vásárt meg szabad kezdeni s ezért kapnak 25 denárt. Énekelnek Szent Mártonkor és ennek címén 5 denárt kapnak. Eső elé is ők harangoznak s ezért 16 denárt adnak nekik. A vihar elé harangozó tanulóknak 1504-ben 100, 1510-ben 25, 1513-ban egyszer 2, máskor meg 25 denár jár. Ha Eperjesen olyan szegényen halt meg valaki, hogy a halotti vigiliát nem tarthatták meg, akkor a hetes káplán egy tanulóval elment a halotthoz, őt meghintette szentelt-vízzel és kikísérte a temetőbe.

Bukóczy Baksai János nemesnek 1569-iki vallomásából tudjuk, hogy mint gyermek Eperjesen járt iskolába.

III. Iskola.

Az iskola kályhájának javításáért Eperjes városa 1509-ben 32, 1510-ben 25 denárt, 1511-ben új kályháért az iskolába 85 denárt fizet.

Fára az iskolában levő tanuló részére Eperjes városa 1504-ben 13 denárt; 1505-ben két szekér fáért szintén 13 denárt, majd ismét fára 7 denárt, 1510-ben egy szekér fáért 5, 1511-ben ugyancsak egy szekér fáért 7, 1516-ban meg 16 denárt fizet.

nagyobb tanulót talált. Nagy buzgalommal nekilátott feladata megoldásának s hivatalát általános melegezésre viselte. Két egész és félnegyed esztendő után megválasztotta a város jegyzőjének; s ekkor Stainhofer helyébe más iskolamestert választott.

Stainhofer új hivatalában nem élhetett nyugodtan. Czybner Keresztély, Eperjes város bírja, ellenséges érülettel volt irányában. Stainhofer a tanítói fizetését — évi 16 forintot — kérte. Mert mikor őt Kunyss Mátyás eperjesi plébános, a város nevében, Krakkóban, iskolamesternek felfogadta, 16 forintnyi évi fizetésben állapodtak meg. Ezt az összeget, megérkezése után, Melczer Márton is megígérte. S Czybner Keresztély bíró most mégis 12 forintot akart neki fizetni, s ezt is a kisebb értékű új pénzben.

Stainhofer belátta, hogy Eperjesen nincsen maradás. Fogta tehát magát s visszament Krakkóba. Innét fr azután 1527. márczius 29-ikén és május 11-ikén Eperjes város bírjának és tanácsának. A kérdést minden részletben eléjük tárja és kifejti, hogy a neki időközben kifizetett 24 forinton kívül miért van még 8 1/2 forint követelése. A szerződéses megállapodáson túl még hangsúlyozza, hogy az ő felfogadásakor az új pénz még meg sem volt; így tehát vele szemben az új pénzegységet alkalmazni nem is lehet. Végül kijelentette még azt is, hogy ha követelését kifizetik,

adják a pénzt Werner Györgynek, az új jegyzőnek, a ki majd neki kézbesíti.

Egyidejűleg, 1527. május 11-ikén, frt Stainhofer még Schmid Gáspárnak is, a ki, az ő felfogadásakor Eperjes város bírja volt. Kéri az ő ügyének támogatását a város tanácsánál, a melynek Schmid maga is tagja volt.

Gáspár 1525-ben viseli az iskolamesteri hivatalát.

Már 1527. január 16-ika előtt Werner György az iskolamester. Kassa városa is meghívta őt iskolamesternek, de az eperjesiek Werner távozásáról tudni sem akartak. S így Werner maradt tovább is Eperjesen.

Eperjes városa egyetemlegesen 1531-ben fogadja be a reformációt. S így Fontanus Imre 1532-ben protestáns iskolamester s évi fizetése 16 forint. Ezt a hivatalát, úgylátszik, mindaddig viselte, míg 1539-ben Eperjes város jegyzőjéül meg nem választotta. Így tehát neki szól az a jó baráti megszólítás, melylyel Werner György az eperjesi iskolamestert 1535-ben megtisztelti.

Fontanus Imre 1539. május 31-ikén biztatja Eperjes város tanácsát, hogy kellő időben írjon Fridericus Andrásnak az iskolamesteri állás elvállalása ügyében. Mert ha ő időközben máshonnan kap meghívást, ezt fogadja el s ekkor az eperjesiek tőle elesnek.

Ezek a szót megfogadták, mert 1539-ben már Fridericus András az iskolamester.

ptésével
gyökere
költsége
Anny
hatatlan
arra hiva
leges m
sürgessé

A gi

Nem
nak élé
a girált
ezt a vá
ségi jelö
felvenni
Emillel
zelmével
tájban v
vazata v
Ha a s
ségi jelö
volna ne
szavazata
lázás örö
den igaz
nek gaz
csületes
szívvel v
kerület e
a mely a
Gr. I
tartalm
s fejteget
pontból
a néppe
szemben
ben mag

— A
15-ikétől
helyettes

— A
szerkeszt

— E

Kohn cze
leányát

— V

képviselő
lést tart
Wekerle
távirati ü
negyedbe
jelentés
vényható
mutatja S
az 1906.

határozat
nak leirat
hagyása
köz munk
Eperjesi
ben. Ugy
ben. Ugy
Gyula fő
a melléku
tése ügyé
kérvényér
javaslat
való felve
illetőségi
és kapcs
tése ügyé

— He

dallal és
temetőbe.

— M

még nem
jún. 10-ike

korlótéren
méletlenül
őrnagy ag

— Ha

alábbi gyá
társház m

Schichma
Kisszeben

június 14-

ajtatós fel

pítésével járó költségek fedezéséből az államra a bajgyökeres orvoslásával arányba semmiképp sem állítható költségek háramolnának.

Annnyira égető társadalmi kérdés ez, hogy elodázhatatlan kötelessége nemcsak az állami, de az összes arra hivatott társadalmi szervezeteknek is, hogy a végleges megoldást minden rendelkezésre álló eszközzel sürgessék.

A girálti képviselőválasztás.

Nemcsak vármegyénknek, hanem az egész országnak élénk érdeklődése mellett folyt le június 13-ikán a girálti képviselőválasztás. Nemzeti fontosságúvá tette ezt a választást az a körülmény, hogy egy tót nemzetiségi jelölt, dr. Medveczky Lajos, zólyomi ügyvéd, akarta felvenni a küzdelmet az alkotmány párti gróf Dessewffy Emillel szemben. A választás a magyarság fényes győzelmével végződött: a tót nemzetiségi jelölt d. u. 1 óra tájban visszalépett, a mikor is neki csak mintegy 70 szavazata volt, gróf Dessewffynek pedig körülbelül 800. Ha a szavazás végig lefolyt volna, a tót nemzetiségi jelölt törpe minoritásában maradt volna: alig lett volna neki 100–150 szavazata a magyarság 1400–1500 szavazatával szemben. Az eredmény kihirdetése után lázas öröm járta át a magyar tábor, vármegyénk minden igaz fiát, hogy nem sikerült a nemzetiségi jelöltnek gaz kísérlete, nem tudta megmetyélni a mi becsületet tót népünket. A választási küzdelemben teljes szívvel vett részt vármegyénk egész vezetősége, a girálti kerület egész intelligenciája, felfogva azt a nagy veszélyt, a mely a magyar nemzeti ügyet fenyegette.

Gr. Dessewffy Emil, megválasztása után igen szép, tartalmas beszédben köszönte meg a kerület bizalmát s fejtegette a lefolyt választás fontosságát nemzeti szempontból s azt, hogy miként kell majd eljárni a jövőben a néppel, hogy megóvjuk a lelket a lelketlen izgatással szemben, hogy megtartsuk továbbra is érzésben, lélekben magyarrá.

HIREK.

— Az *Eperjesi Lapok*-ba szánt közlemények június 15-ikétől szeptember 1-éjéig dr. Wallentinyi Samu helyettes szerkesztő címére küldendők!

— A kassai sajtó köréből. A KASSAI HIRLAP szerkesztését jún. 10-ikétől kezdve László Béla vette át.

— Eljegyzés. Kohn Miksa, a kassai Meisner és Kohn cég beltagja, eljegyezte Stern Mór földbirtokos leányát Hermint, Sóváron.

— Városi közgyűlés. Eperjes szab. kir. város képviselőtestülete jún. 16-ikán d. u. 3 órakor közgyűlést tartotta. Tárgysorozatának főbb pontjai voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök köszönő-irata a tanács távirati üdvözlétére. Polgármesteri jelentés a f. évi I-ső negyedben megejtett pénztárvizsgálatról. Polgármesteri jelentés az 1904. évi községi közmunka-számadás törvényhatósági jóváhagyása ügyében. Városi tanács bemutatja Sárosvármegye törvényhatósági bizottságának az 1906. évi városi közköltségvetést jóváhagyó véghatározatát. Tanács betérjeszti a belügyminisztériumnak leiratát az 500,000 kor.-ás vízvezetési kölcsön jóváhagyása ügyében. Tanácsi javaslat az 1907. évi községi közmunka összeírása ügyében. Szakosztályi javaslat az Eperjesi Korcsolyázóegylettel kötendő szerződés ügyében. Ugyanaz egy alszámvevői állás szervezése ügyében. Ugyanaz Ridarcsik Gábor számvevő és Klefner Gyula főügyész fizetésének emelése ügyében. Ugyanaz a mellékutcák aszfalt-nyújtásának kiépítésének közvetítése ügyében. Tanácsi javaslat öv. Pöndelicsek Emilné kérvényére, melyben nyugdíját emelteni kéri. Tanácsi javaslat Reitzenbein Henriknek a községi kötelekbe való felvételének kilátásba helyezése ügyében. Több illetőségi ügy elintézése. Tanácsi javaslat a tűzrakatnyája és kapcsolatos utcái csatornázási terveinek előkészítése ügyében.

— Hegyi Aranka halála. A nagy művésznőt búsdallal és könyhullatással kísérték ki június 11-ikén a temetőbe. Temetése impozáns és igen megható volt.

— Mikulicz-Radecki Valérián vezérőrnagy — ki még nemrég az eperjesi háziezred parancsnoka volt — jún. 10-ikén a theresienstadi (Csehország) katonai gyakorlótéren oly szerencsétlenül bukott le lovával, hogy eszméletlenül be kellett szállítani a kórházba. Mikulicz vezérőrnagy agyrázkódást és súlyos belső sérülést szenvedett.

— Halálozás. Vettük és részvétellel közöljük az alábbi gyászjelentést: „A kisszebeni kegyes-tanítórendi társház mély fájdalommal jelenti, hogy főtisztelendő Schichmann Endre házfőnök és gimnáziumi igazgató, Kísszeben szab. kir. város képviselőtestületének tagja, június 14-ikén 12 órakor, a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után, életének 55-ik, szerzettségének

35-ik, áldozópapságának 28-ik és tanárkodásának 33-ik évében hosszas betegség után az Úrban csöndesen elhunyt. Temetése a kisszebeni sírkertben jún. 16-ikán d. u. 4 órakor, az engesztelő szentmiseáldozat pedig aznap d. e. 9 órakor lesz a plébániatemplomban. Kísszeben, 1906. jún. 14. Az örök világosság fényeskedjék neki!”

— Az eperjesi kir. gör. kath. kántortanítóképző-intézet ifjúsága által június 17-ikén d. e. 11 órakor tartandó záróünnepélynek műsora: 1. Himnusz; éneklé az ifjúság. 2. Megnyitó; tartja Szémán István, az Önképzőkör elnöke. 3. Nyitány a «Porticci néma» című operához; hangszerelte Ellenbogen Adolf; előadja az ifjúsági zenekar Nedved V. zene tanár vezetésével. 4. «Mi a haza?», írta Ábrányi Emil; szavalja Kukla Károly III. é. növ. 5. Dalok a «János vitéz» cz. operettéből; férfikarra írta Kizák János; éneklé az ifjúság az ő vezetésével. 6. Ünnepi beszéd; tartja Deme Lajos IV. é. növ. 7. «A magyar dal» (melodráma); írta Herodek Sándor, zenéjét szerezte Kerner Jenő; szavalja Bulissa József IV. é. növ., zongorán kíséri Dalibor Ferencz III. é. növ. 8. «Eredeti dalok», Lányi Ernőtől; éneklé az ifjúsági énekkar Kizák János tanár vezetésével. 9. Zárószó; tartja Gerbery Sándor igazgató. 10. «Mehet!», vasúti-induló Hemerka Ulrikától; előadja az ifjúsági zenekar.

— Nyári táncmulatság. Mint jeleztük, az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egylete *vasárnap*, jún. 17-ikén megtartja a már előre hirdetett táncmulatságát *Cseméte-fürdőben*. Ezen a cs. és kir. 67. gy.-ezred és Alexinek zenekara fog közreműködni. A mulatság közben a katonazenekar sétahangversenyt is rendez, melynek programja a következő: 1. Induló. 2. Nyitány az «Ilka» cz. dalműből, Dopplertől. 3. «Arany és ezüst», keringő, Lehártól. 4. Ábránd a «Bánk bán» cz. dalműből, Erkelről. 5. «Zalogosdi», polka-fr., Ivanovicitől. 6. Egyveleg a «János vitéz» cz. operettből, Kacsóhtól. 7. «Spanyol őrzár» 8. «Operett-szemle», egyveleg, Kohottól. A mulatság d. u. 4, a tánc pedig 5 óra után veszi kezdetét. Elindulás Eperjesről d. u. 2 órakor. A közönség rendelkezésére három társaskocsi lesz bocsátva, a melyek d. u. 2 és 4 órakor indulnak a Gubcsó-féle czukrászda elől. A társaskocsira való igények minél hamarabb jelentendők be. Este nagyszabású tűzijáték lesz Theisz A. vezetés alatt. Reméljük, hogy ezáltal a n. é. közönség legmesszebbre menő igényei is ki lesznek elégítve. A rendezőség fáradságot nem ismerő buzgósággal intézkedik a táncmulatság érdekében, s mindent elkövet, hogy a mulatságnak nemcsak erkölcsi sikere biztosítható, hanem, hogy mindenki mint kedves emlékre gondoljon reá. Belépti-díj nincs; külön meghívók nem küldetnek szét. Az egylet ezúttal is meghívja a város n. é. közönségét.

— A Magyar Kárpát-egyesület Eperjesi Osztálya június 17-ikére tervezett *abosi kirándulása* — a kereskedők és kereskedő-ifjak majálisára való tekintetből — *elmarad*. Együttal tudatjuk az érdeklődőkkel, hogy a dunajeczi kirándulásra — mely június 29. és 30-ikára van terveve véve — serényen folynak az előkészületek. Egy-egy résztvevő költsége — a vasúti és fuvar-költséget, a fuvarozásért járó díjat, a meghálást és élelmezést számítva — legfeljebb 20 korona lesz. Vujsz János rendező mindent elkövet, hogy a kirándulás emlékezetessé legyen. A jelentkezés június 25-ikéig történjék; ez alkalommal 14 korona fizetendő le.

— Köszönet. Az Eperjesi Rákóczi Katolikus Kör által június 10-ikén megtartott kerti-mulatság alkalmával felülfizettek a következők: Zaborovszky Béla 10 k., Uhlarik Mátyás 5 k., Rakovszky Elek, Cattarino Sándor, dr. Dessewffy István, Berzevicz Elek, Faltin Géza, Wick Béla, Absolon N., Andruscsakevics Henrik, Kóch Tivadar 2—2 k., Zsilinszky N., Eger Ferencz, Csintalan Mihály, Figula János, Mészáros Sándor, Kassay István 1—1 k. Fogadják az adakozók hálás köszönetüket!

As elnökség.

— Állami iskolai építkezés. A m. kir. vallás- és közokt.-ügyi miniszter a bertóti áll. elemi iskola épületénél teljesítendő helyreállítási munkák költségeire — a mely épület ez évben fellépett gombásodás miatt hasznavehetetlenné vált — 8770 kor. 87 fillért engedélyezett.

— Az eperjesi áll. tanítónőképző-intézet záróünnepélye június 14-ikén folyt le szép és előkelő közönség jelenlétében. Az ünnepélynek — mely minden tekintetben szépen sikerült — műsora a következő volt: Id. Kapy Gyula: «Árpád sírja», karének; énekelte az intézet énekkara. Siposs Antal: «A csalóanyag búcsúja»; zongorán előadta Tökölly Lenke. Pleyel: «Trió»; előadták Rozgonyi Jolán, Delhányi Vilma, Kohányi Stefánia (I. hegedűn), Vasady Elza, Huszovszky Irén, Muránszky Márta (II. hegedűn), zongorán kísérte Vass Izabella. Stojanovics Jenő: «A madarak dalversenye»; zongorán kísérte Schenkner Irén. Előadták: Erdei tündér Kozsár Irma, Szarka (szóló) Dörner Irén, Rigó (szóló) Szoboszlav Pirozka, Kakuk (szóló) Czékus Gabri-

ella, Héja (próza) Sándor Iza, Fülemlé (szóló) Steinitzer Józsa, Pacsirta (szóló) Vass Iza, Bagoly (szóló) Rozgonyi Jolán. Spindler Frigyes: «A wartburgi bevonulás»; zongorán előadta Schenkner Irén. Ábrányi Emil: «Hazádnak rendületlenül», szavalt; előadta Wiener Jolán. «Egyveleg» a Faust című operából. Blumenthal J. átirata. Hegedűn előadták Emmert Aranka, Molnár Ilona, Sépy Valéria, Dörner Irén, La Borda Ilona (I. hegedűn), Stollmann Szeréna, Toldy Anna, Debrő Margit (II. hegedűn). Zongorán kísérte Mercz Erzs. «Szeretném itt hagyni...» a Trovatore című opera II. felvonásából. Karének. Énekelte az intézet énekkara.

— Adókiivetés. Az eperjesi kir. adóhivatal kerületében a III. oszt. keresetadó kiivetésére alakított bizottság — melynek elnöke Kósch Árpád, tagjai: Fried Simon, Voloszinovits János, dr. Müller Bertalan és Sitányi Lajos — június 20-ikán kezdi meg működését naponta reggeli 8 órakor. Június 20-ikától július 13-ikéig az eperjesi kerülethez tartozó községek, azután pedig Eperjes város adózoói kerülnek tárgyalásra.

— Amatőrök figyelmébe! A legújabb *fényképeszeti cikkek és gépek* jutányos áron kaphatók Palesch Árpád droguistánál.

— «Palocsa és Paloncza» cím alatt sürgettük ez utóbbi község nevének megváltoztatását, mert a hasonlóság következtében sok zavar támadt, kivált postai küldemények irányítása körül. Most a felszólalást egy további érveléssel is támogatjuk. Erdélyben Gyimes mellett, az ország határán van ugyanis egy Paloncza nevű község, a mely vasúti állomás is. E közt és Paloncza közt csakugyan oly kevés az eltérés, hogyha a vármegyét nem írják ki, szinte lehetetlen tudni, a sárosi Paloncza vagy az erdélyi Paloncza forog-e szóban. Reméljük, hogy ezek után még kevésbé késnek Paloncza nevének megváltoztatásával.

— Az Eperjesi Önkéntes Tűzoltóegyesület 1905. évi számadásait június hó 6-ikán vizsgálta át a felügyelőbizottság, melynek tagjai Kubinyi Aurél elnöke alatt dr. Florian Károly és Rosenberg Herman. Az átvizsgált számadásokból kitűnt, hogy az egyesületnek az elmúlt esztendőben 8390 kor. 90 fillérvnyi bevétele és majdnem ugyanannyi kiadása volt. A bevételek között legfontosabb szerepet Eperjes sz. kir. városnak 3200 kor. segélye és a harangozók és toronyőrség járandóságára fizetett 1152 kor. kőzjárulása játszik. Nagyobb bevétele volt még az egyesületnek a temetkezési és egyházi harangozásokból, 675 kor. 60 fill. A tagsági-díjakból ellenben csupán 179 kor. folyt be, mert az egyesületnek mindössze 44 fizető tagja van. Kamatokból 152 k. 22 fillér volt a bevétel és visszafizetett betétekből 2682 k. 14 f. Az egyesület kiadott fizetésekre és felszerelésekre 5184 kor. 92 fillért, tőkésítet 3204 kor. 52 fillért. A készpénzmaradvány 1 kor. 46 fillér. Az egyesület vagyona összesen 10,440 kor. 86 fillér. Ebből jut az I. és II. tűzoltói alapítványra 5067 kor. 38 fill.; a Telefon-alapra 1016 kor. 16 fill.; a Létra-alapra 122 kor. 34 fill.; a Jutalmazási alapra 2560 kor. 28 fill.; az Egeruhalapra 1159 kor. 77 fill.; a Tömlő-alapra 1159 k. 77 f.; a felügyelő-bizottság a számadásokat a legnagyobb rendben találta és jelentésében arra kéri a közgyűlést, hogy Ridarcsik Gábor pénztárosnak, a felmentés megadása mellett, buzgó fáradozásáért köszönetet szavazzon.

— Fényképező amatőrök figyelmébe! Sötét-kamarát — nem-vásárolóknak is — a legnagyobb készséggel enged át Cattarino Sándor fényképeszeti cikkek és gépek raktára, Eperjes.

— Panszlavizmus a Szepességben. Az utóbbi időben Szepesvármegye területén a panszlavizmus nemzetellenes veszélye merült fel; a panszláv agitátorok részéről Szepesvármegye meghódítására irányul. A veszedelmes irányzatnak egyik fajtája hazai, mely a turóc-szentmártoni kiáltvány kívánságait, nevezetesen az állami, vármegyei, községi és egyházi közigazgatásnak, igazságszolgáltatásnak és közoktatásnak a felvidéki vármegyék területén többségben levő nemzetiségi nyelvűvé, tehát Szepesvármegyében tóttá átalakítása módját vitatja. A másik fajtája amerikai származású, mely orosz főség alatt a csehekből, morvákból, felsőmagyarországi tótokból és galicziai lengyelekből egységes szláv birodalom szervezését hirdeti. Mindakettő rohamosan terjed Szepesvármegye nyugati és északi községeiben. Szepesvármegye törvényhatósága a panszlavizmus elleni küzdelemre, az eddig be nem mocsolt megyei czimer megvédésére hívja fel a vármegye egész közönségét és oly kérelemmel fordul Szepesvármegye lakosságához, hogy sem időt, sem fáradságot nem kímélve, minden alkalmat használjon fel arra, hogy e nemzetellenes vállalkozásnak még a kísérlete is hajótörést szenvedjen Szepesvármegye kipróbált hazafiaságán.

— Láb- és kézizzadás ellen legjobb szer az «Anti-sudin». Kapható a drogeriában. Ára 1 korona.

— Új bányák. Koscs János sóvári telkesgazda, feketeküti szántóföldjén kőszentet talált. Ennek folytán próbaásatást tett, és pedig kedvező sikerrel, mert Merza, sóvári kincstári bányamezőnök tényleg megállapította a kőszentelép létezését. Az ásást, folytonosan kecsgetőbb eredménnyel, tovább haladt. A meglevő kőszent minő-

ségének és mennyiségének fúrások által való megállapítása folyamatban van. Hasonló eset fordult elő Felső-kányán, a hol gazdag ércbányára akadtak, s a hol egy gönczi vállalkozó kutat és próbál szerencsét; szorgalmasan ását s a kiaknázott nyers érczet Krompachra szállítja próbaolvasztás végett. Hír szerint 10 tonnát e célból már ki is aknázta. Az ércztartalom állítólag gazdag pirit, arannyal és ezüsttel vegyesen. Ha mindkét vállalkozásnak sikere lesz, vármegyénk, de az egész Felvidék közkinccset fog birni e bányákban, — miért is Sárosvármegye vezérőlyének figyelmét felhívjuk ezekre a vállalkozásokra.

— **Sikerült amatőr-felvételek** előállításához jó minőségű fényképezési szerek szükségeltetnek. Gyári áron kaphatók Cattarinonál Eperjesen.

— **A felső légzőutak katarrhusai és köhögés** ellen a «Strolin-Roche» segít. Tartalmazza a rég bevált creosot-szerek összes gyógyhatásait. Nem izgat és teljesen méregtelen. A mellett pedig oly jóízű, hogy hónapokon át szívesen használják. Gyógytárakban kaphatók.

— **Építkezés miatt** Theisz Armin dízműárú-, gyermekjáték-, fegyver- és hangszerüzletének bemenete a Fő-u. 58-ik számú ház kapubejárata alatt van. Ugyanott egy régi *portale* eladó.

— **Gazdák figyelmébe.** A magy. kir. kulturmérnöki hivatalok a gazdaközönséget a talajjavító munkálatok keresztülvitelében támogatják s a közérdek szempontjából is fontos ily munkálatokat kezdeményezik. E végből tanácsot adnak a talajjavítás alkalmas módjáról, elkészítik a szándékolt munkálat terveit, költségvetését, megállapítják a kiviteli módokat. A kulturmérnöki hivatalok igénybevétele a magy. kir. földmívelésügyi minisztertől 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványban kell kérni. Az eljáró kulturmérnöki hivatal műszaki tisztviselői díjtalanul állanak a gazdaközönség rendelkezésére, tehát az általuk eszközölt felvételek, tervezései vagy a munkálatok kivitelének vezetéséért és ellenőrzéséért stb. díjazás nem jár.

— **Fényképezési készülékek műkedvelőknek.** Mindazoknak, a kik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az *A. Moll* cégnek (Bécs, Tuchlauben 9) cs. és kir. udv. szállító 1854 óta fennálló fényképezési eszközök, különlegességek áruházát, a melynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küld el bérmentve a cég.

— **A rádium gyakorlati ismeretéhez** kitűnő alkalmat nyújt a gyomor- és bélbajokban szenvedőknek a Schmidthauer-féle igmándi keserűvíz, a melyben a tudományos alapon feledezett radioaktiv tulajdonság kapcsolatos ezen hazai forrás meglepő gyógyító erejével. Felette érdekes és előnyös tapasztalatokat szerezhetnek oly egyének, kik eddig egyéb hashajtó ásványvizeket vagy művi szereket használtak. Reggeli előtt fél pohárral veendő. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben.

— **Gondos háziasszonyok** mindig óvatosak voltak a malátakávé-vásárlásnál, és csakis zárt, eredeti csomagokat fogadtak el *Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé* felirattal és Kneipp-páter arcképvédjeggyel. De mivel folyton újabb utánzatok merülnek fel, nem figyelmeztetünk eléggé gyakran a valódi Kathreiner ismerető jeleire. Minek is fogadtassanak el értéktelen utánzatok, ha ugyanazon az áron a valódi Kathreiner is kapható? A mely *egyedül* bírja a babkávét és melyet egyetlen más gyártmány sem közelít meg íz és zamat tekintetében. Mindenkinnek saját érdekében áll tehát a legnagyobb elővigyázat.

A háziasszony gondoskodásán mulik a család üdve, boldogsága!

A Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávé

Kathreiner előállítási módszere révén kellemes ízű, az egészséget előmozdító és olcsó, ez által a legmegbecsülhetetlenebb előnyöket nyújtja minden háztartásnak!

Minden vásárlásnál hangsúlyozzuk kifejezetten a Kathreiner nevet és csak eredeti csomagokat kérünk Kneipp-páter védjeggyel.

Felelős szerkesztő:
Dr. Raffay Ferencz.

Kiadótulajdonos:
Kösch Árpád.

Közgazdaság.

Egy nagyszabású pénzügyi művelet.

— **A Jelzálogbank nyereségkötvényeinek konverziója.** —

Hazánk pénzügyi életében valóságos szenzáció gyanánt jelent meg a Magyar Jelzálog-Hitelbanknak azon felhívása, melylyel a jelenleg forgalomban levő 3 százalékos nyereségkötvények konvertálására s egyúttal a kibocsátandó új Jelzálog-sorsjegyek aláírására hívja fel a közönséget.

Tekintve, hogy itt nem egyszerű bankműveletről van szó, hanem olyan nagyszabású pénzügyi tranzakcióról, mely a községek, városok és más közhatóságok részéről támasztott hiteligenyeket, de másrészt a közönség anyagi érdekeit is közvetlenül érinti, kötelességünk, hogy ahhoz behatóbban hozzájárjunk. A Magyar Jelzálog-Hitelbank a szóbanforgó 3%-os nyereségkötvények biztosítékát tudvalevőleg a községi és hasonló kölcsönök teszik; ezen kötvények tehát pupilláris értékűek, úgy, hogy azokat óvadékkul vagy letétül bármely állampénztár is elfogadja. Vizsgálván a kibocsátott prospektusokat, azt látjuk, hogy az új sorsjegyek hasonló biztosítékkal bírnak; e részben tehát a konvertáló felek érdekei tökéletesen meg lesznek óva. Sokkal nagyobb kérdés, hogy nyer-e vagy veszít-e a közönség, ha a most tulajdonában lévő nyereségkötvényeket konverzióra bejelenti?

Alaposan áttanulmányozva a megjelent felhívásokat, e részben a következőben körvonalozzuk észrevételeinket: A most forgalomban lévő 3%-os nyereségkötvények játéktérre már elavult, mert a még megmaradt nyereségek oly kicsinyek, hogy a kötvény alig vehető sorsjegy-számba. Ezzel szemben a 3%-os kamatozás oly jelentéktelen, hogy viszont az befektetési papírnak sem tekinthető. A Jelzálogbank tehát, hogy egyrészt a jelenlegi kötvénytulajdonosok részére némi anyagi előnyt nyújtson, s másrészt pedig, hogy a kötvény közkedveltségét minden irányban megővje, elhatározta, hogy az amúgy is csekély kamatfizetést megszünteti, de e helyett olyan káprázatos nyeresém-sorsolási tervet állít össze, a melynek pártját hiába keresnők az egész világon.

Kétséget kizárólag kitűnik a becserélésre (konverzióra) vonatkozólag kiadott felhívásból, hogy a Jelzálogbanktól minden nyereséskedési szándék távol áll ezen óriási pénzügyi művelet megindításánál és lebonyolításánál, hiszen könnyen kiszámítható, hogy a vevők részéről a sorsjegyekért befizetendő összegnek majd *háromszorosát fizeti vissza* nyereségek alakjában. Ezenkívül döntő szempont az, hogy az új sorsjegyekért befizetendő összeg már az első sorsolástól kezdve teljesen egyenlő nagyságú a legkisebb törlesztő összeggel, de még ha ezzel ki is húznák az illető sorsjegyet, a tulajdonos megkapja az ugyanazon nyerő- és sorszámmal ellátott nyereségjegyet, melylyel a sorsjáték egész ideje alatt szakadatlanul játszhat az 1000,000, 500,000, 400,000, 300,000, 200,000, stb. összegben megállapított főnyereseményekre.

A mint tehát ezekből kivehető, az új sorsjegyek nemcsak belső értéküket tekintve egyenlők a legkiválóbb és legelső befektetési papirokkal, hanem mint sorsjegyek is egyenesen páratlanul állanak.

Már ezért valószínűnek kell tartanunk, hogy minden kötvénytulajdonos belemegy a cserébe, de éppen-séggel lehetetlen, hogy bárki is ne tartsa rendkívül előnyösnek a konverziót, ha alábbi körülményeket figyelemre méltatja.

A ki nem konvertál, annak egyszerűen visszafetik kötvényeinek 200 korona névértékét, s ezenkívül megkapja a 35 korona értékű nyereségjegyet, vagyis kap összesen 235 koronát. Ezzel szemben, nyereségkötvényeknek csak a mostani árfolyamát is véve alapul, annak értéke 255 korona, tehát a nem-konvertáló felet nyomban 20 korona veszteség éri. Ez a veszteség még nagyobb akkor, ha azt tekintjük, hogy az egy nyereségkötvény helyett kibocsátandó két új sorsjegy — a befizetendő 57 koronát is számítva — csak 312 koronába kerül, holott azok tényleges értéke a nyereségjegyekkel együtt 350 korona.

Nem szabad e mellett elfelejteni azt sem, hogy a kamatozatlan sorsjegyek ára évek hosszú sora óta emelkedik, úgy, hogy a tulajdonos már e réven is megkapja befektetése kamatját. Éppenséggel nem túlozunk tehát azon állítással, hogy ezen legelsőrangú, közkedvelt és feltétlen (pupilláris) biztonságú sorsjegy-érték tulajdonosa úgyszólván ingyen játszik évente 6 *húsz* millió, félmillió 4, 3, 200,000-re stb. fő- és rendkívüli mennyiségű melléknyereségre. Ezen adatok alapján állapítottuk meg azt, hogy a *konverzió nemcsak előnyös a felekre nézve, hanem egyenesen saját anyagi érdekeik ellen vétének, ha azt elmulasztják.*

Eppen ezért helyesnek tartanók, ha hatóságaink is igyekeznének a birtokukban lévő 3%-os nyereségkötvényeket kicserélésre bejelenteni, annál is inkább, mert, mint említettük, azok befektetési jellege változatlanul fenmarad. Megjegyzendő, hogy a kiknek óvadék, letét- vagy biztosítékképpen van bárhol nyereségkötvényük elhelyezve, a konverziót egyszerűen a letéti jegyek beküldése mellett eszközölhetik.

Azt hiszünk, hogy konverzió-bejelentéseket, nemkülönben új sorsjegyekre való aláírásokat helyi pénzügyintézetünk is elfogadnak, de ilyen címek egyébként a napilapokban bőven találhatók. A becseréléssel jó lesz sietni, mert a határidő jún. 22-ikén lejár, s annak elmulasztása tetemes kárt okozhat a tulajdonosnak. Ugyancsak ezt ajánlhatjuk az új sorsjegyek aláírására nézve is, mert annak határideje is lejár 22-ikén, már pedig ilyen sorsjegyekhez azontúl csak a jóval magasabb napi-árfolyamokon lehet hozzájutni.

NYILTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukros húgyárnál, az emésztési és lélegzési szervek hurutainál

Lithion-forrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forráseírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Előrangú gyógyvíz és diätetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetnyekben vagy húgsavas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló bizonylatok s egyéb forráseírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésre.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál Eperjesen.

Eljegyzés.

Sziklay Samu Kassán, eljegyezte Reisz Etelka k. a.-t, Reisz Ede úr kedves leányát Eperjesen.

(Minden külön értesítés helyett.)

Esténként

BOTTLÓ SÁNDOR

újonnan szervezett
nemzeti zenekara

a
BERGER kávéházban.

A CZIGELKAI István-forrás

Európa minden ásványvíz-forrásai között a legmagasabb szíksó- és szénsavtartalommal bír.

A legjobb gyógy- és borvíz.

A Czigelkai Lajos-forrás jód-tartalmú gyógyvíz, s mint ilyen, ajánlható mindennemű mirigy- és vérbajoknál.

Főraktár: Kónya Miklós

fűszer- és csemegeüzletében,

valamint kapható minden fűszer- és csemegeüzletben Eperjesen.

A legmelegebb és legjobb gyógyhatású kén-szóforrások az egész kontinensen — szükséglet szerint mérsékelve (38—48 C° fokú) hővízzel 6 tükörben és 15 porcellánkádban

Stubnyafürdőn

(tenger feletti magasság 518 méter). Közvetlenül vasúti állomás mellett a budapest-ruttikai vonalon. Feltétlenül biztos gyógyulás: minden **izületi és izomrheumás megbetegülésnél, ischias, köszvény, neuralgia (idegbántalmak), női-bajok és bőrbetegségek** esetében. **Ekcema, Prurigo, Psoriasis, bármennyire idülték is azok.**

Nyári és téli gyógykezelés.

Orvosi vezetés alatt álló ivó- és fürdőkúrák, porcellán-, kád- és tükörfürdők, pakolás, izzadási kúrák, villanyozás, massage, uszoda és hidegvíz-gyógykezelés.

Pompás fekvés, fenyőerdők közepete, elterülve a Tátrahegység egyik remek fensikjén és így megbecsülhetetlen, mint légygyóhely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló élelmezés. — Vasút-, posta- és távirdaállomás, gyógyszerár, saját fürdőzenekar, Lawn-tennis. — Állandó előkelő úri-közönnyel.

Fürdő-orvosok: **dr. Bollemann János, dr. Jakobovits Mór.** Előidény július 1-ig, utóidény augusztus 20-tól **50% engedmény.** Képes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál **az igazgatóság.**

Sok millió előkelő úrhölgy használja a világhírű

FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉM

kítinó hatású arckenőcsőt, mely

zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle Margit-Crème gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőrtakak, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni; de óvakodni kell hamisítványoktól.

ÁRA: kis tégely **1** korona, nagy tégely **2** korona, Margit-szappan **70** fillér, Margit-puder **K. 1 20** Margit-arcvíz **K. 1—**, Margit-fogpép **K. 1—**.

Készíti: **FÖLDES KELEMEN** gyógyszerész **ARADON.**

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható:

Barts Emil, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszerárakban és Pálesch Árpád drogeriájában.

Idei pergetett-méz eladó. Kilója **1 k. 20 f.** Lőcsei-út 24. szám.

SZLIÁCS-aczélfürdő

Felsőmagyarországon. — Az egyedül ismert szénsavdús vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: **május 15-től szeptember 30-ig.**

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női-bajok, hátgerincz- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok:

dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos, dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapestén át innen szintén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás, lakás-, árkedvezményről az elő- és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság, Szliács (Zólyommege).

1054—1906. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A girálty kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Hoffman Sándor mint Kobrák Mór engedményese végrehajthatónak **Bánó Zoltán** végrehajtást szenvedő elleni 7244 kor. tökekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a girálty kir. járásbíróság területén lévő, Lőrinczvágya községben fekvő s a lőrinczvágyai 3. sz. tjkvben A. I., 4., 5., 7., 9—14. sor-38., 42., 210., 310., 345., 372., 398., 402. és 485. hr. számok alatt foglalt s B. 8. alatt Bánó Zoltán nevén egészben álló ingatlanra, a lőrinczvágyai 4. sz. tjkvben A. I., 4—6., 10., 12—20. sor-35., 39., 41., 312., 349., 373., 374., 378., 393., 401., 486., 494., 334. hr. számok alatt foglalt és B. 1. alatt Bánó Zoltán nevén egészben álló ingatlanra és a lőrinczvágyai 23. sz. tjkvben A. I. 1—6. sor-40., 43., 371., 400., 403., 404. hr. számok alatt foglalt közös legelőből B. 1. alatt Bánó Zoltánt illető illetőségére az 1881. évi LX. t-cz. 155. §-ának végpontja szerint az együttesen megállapított 3634 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és a fentebb megjelölt ingatlanok az **1906. évi július hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Lőrinczvágya község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is el fognak adatni.**

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül 363 korona 40 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Girált, 1906. június 5-ikén.

Kolossy,
kir. járásbíró.

BRÁZAY FÉLE KÖLNI VÍZ

felülmúl minden más, kölni-víz néven ismert pipere-czikket.

BRÁZAY-SÓSBORSZESZ-SZAPPAN a legkítinóbb pipere-szappan.

BRÁZAY-SÓSBORSZESZ nélkülözhetetlen házszer.

3%-os

Magyar Jelzáloghitelbank-sorsjegyek.

HIRDETMEYNY.

Az 1894. évben a Magyar Jelzáloghitelbank által kibocsátott **3%-os nyeresemény-kötvények** konvertálása alkalmából prospektussal szívesen szolgál és a sorsjegyek konvertálását **folyó hó 20-ikáig teljesen díjmentesen** eszközli, valamint az új jelzálog-sorsjegyekre előjegyzéseket is elfogad és **költségmentesen** beszerzi

az Eperjesi Bankegyelet.

Elköltözés miatt jutányos áron eladó azonnal ház,

melyöt szobából és a szükséges melléképítményekből áll; van hozzá folyófürdőházzal berendezett szép gyümölcsös- és virágos-kert.
Bővebbet Alsó-körút 33. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
A legújabb és legkiválóbb
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmazalók, járgány-cseplogépek, főhőre cseplogépek,
szőlő-rosták, konkolozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet J.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, drátók, óriáimok, egyetemes
szél-erő, 2- és 3-vasúti és minden
egyéb gazdasági gépek.

Budapesten

az egyetlen

független

ellenzéki

nagy napilap

„AZ ÚJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre 28 K.
Félévre 14 „
Negyedévre 7 „
Egy hónapra 2-40 f.

Gyönyörű album-ajándék karácsonyra
«Az Újság» minden előfizetőjének kivétel nélkül.

Megrendelési cím: «Az Újság» kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-út 54.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka**

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-csillapító szernek bizonyult kőszvénynél, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerár
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elszobrász utca 5. neu. Mindennapi szőlő üldés.

447—1906. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. törvényszéknek 1903. évi 5731. sz. végzése folytán Bezsilla Samu ügyvéd által képviselt Kassai Népbank felperes részére **Deckert Kilian** alperes ellen 300 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2344 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbíró 1906. évi V. L., 212/2. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában s boltja előtt Eperjesen leendő megtartása határidejéül **1906. június hó 25-ik napjának délelőtti 9 órája** kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzítés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.
Eperjes, 1906. május 30. **Spányi Kálmán,**
kir. bír. végrehajtó

Teljesen pótolják a külföldi likőröket **Schrank Béla**

gőzerőre berendezett likörgyáranak elismert jó gyártmányai **Esztergomban.**

Legnagyobb versenyképesség!

Képvisele: **Lindner J. Mór, Eperjes.**

Különleges gyártmány: **Triple Sec** „Comme il faut”.

Fürdőbe és nyaralásra utazóknak ajánljuk,

hogy biztosítsák lakásberendezésüket csekély díj mellett

betöréses-lopás ellen

a «Foncière», Pesti biztosító-intézet eperjesi főügynökségénél:
Oszwald Károlynál.

„Zacherlin”

Sokszorososan utánozva, de soha el nem találva, — hatásosan csupán a
• • • • • **Zacherlin segít mindenféle rovar ellen!** • • • • •
Sohase vásároljunk csomagban, de csak üvegben.

Kapható Eperjesen:

Barts E. gyógyszer., Bein Simon, Bohrandt J. V., Dahlström Károly, Diamant Fülöp,	Duschnitz Ármán, Feldmann Adolf, Fried Simon, Gallsitsik J. V., Gärtner Ignác	Gidon Kálmán, Glücksman Mór, Holénia Béla, Holländer Samu, Klein Ferenc	Kónya Miklós, Lefkovits Emil, Mikolík István, Molitorisz I. gyógyszer., Neumann B. Özv.,	Schönfeld Izidor, Sváby Ferenc, Trosztler Kálmán, Wenzel István.

— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

XXXI.

Előfizetés
negyede
H. Eperjesi új

Me

Hogy
nagy szám
fejlődését,
mi pedig,
dásnak, h
De ne
a hol nagy
e megfigy
Szüksé
nősen mo
jesről a 6
ezredtörzs
aljat elvis
A honv
a kinek a
yoga arr
vagy egész
bizonyul,
viselőiből
hallgatása
rendelhes
szárnya a
nyos idő
Nem
adta jog
zódve an
orvoslása
el fog k
egy oly
eredmér
zódéses
vetkezik
Eperj

AZ

S

Szép
vonta be
föld fenye
hatalmas
tükrözött
gáló pata
még a d
csend ho
hangú so
belevegy
mely az
denségbe
Nem
jék övez
dent lát
beszélni
E cs

Regge
Schmidt

Csodá
téveszte
Holén